

Zawardi

Rezi Lajos

Sáska

(1)

A zamárdi Rezi bácsi az alábbi levelet kapta/Zalahalápról/egy ottani szintén neves búcsújáró énekestől:

Tisztelt Lajos Bácsi

Végre már eljutok hogy ígéretemnek eleget tegyek meg tudtam szerezni kedves kis énekeket még más 3 énenekt küldök ha pedig már ismeri őket akkor sem hiba ha pedig nem ismeri tanulja be a szöveget ha a jó Isten úgy akarja még az életben Sümágen találkozhatunk és ott a Dallamot megtanítom

a jó Istentől kívánok sok erőt a nehézségek elviselésére kitartást a buzgó imában Jézus szent szive vezérelje minden nehéz küzdelemben Üdvözölöm az ismeretlen kedves családját minden jó lelki hívőt soha de soha neesünk kétségbe van egy igaz Isten aki a benné bízó lelkeket el nem hagyja

Szívélyes üdvözléssel

Albert Istvánné

/oldalt írva/

a hibákért elnézést kérek

nehézen látok már írni

Sáska u p Zalahaláp

Veszprém

1960 VIho 6

ha megkapta írjon

- - -
/külön érdemes lesz megírnom a búcsújáróknak a kegyhelyeken kialakult hittestvéri kapcsolatait, amit egyéb tapasztalataim is igazolnak. Gyakran hallottam gyűjtéseim alatt, hogy XY füzetét elküldte, vagy: XY füzetéből irtam ki; ettől és ettől tanultam a szöveget vagy az áriáját stb. /76 lgy

A szent keresztnek

Dala: Bűnös lélek ide siess

Szent keresztfa hajtsd le kérlek a te véres ágadat,
Mert magas vagy, fűl nem érjük szedni vérharmatodat,
Aki rajtad hervad és csügg, hadd öleljük mert értünk függ,
Életet hoz nekünk halva, minket ébreszt elalva.

Oh, te gazdag, oh te véres, oh dicső fa és nemes,
Gyöngy a bibbód, ágad ékes, de gyümölcsöd is jeles
Oh mely édeset hordoztál, Minden édest veled hordtál,
Függöt rajtad a föld ura, Vagy a lélek oltára.

Szent keresztfa tengerünknek veszedelmes habjain
Légy vezérünk életünknek viharos hullámai,
Légy vitorlánk, légy vezérünk, míg a partra fűl nemértünk,
Légy te csillag, légy árbócfa, Oh hatalmas keresztfa.

Hondjunk hát a szent keresztnek mándnyájan megasztalást,
Az atyának és fiúnak áldást és hálaadást,
Vigasztalás Szentléleknek Háromban az egy Istennek,
A szent és szűz Máriának, a Jézus szent anyjának.

Szentcsaládjárásakor

Jézus Mária szent József, kedves drága szentcsalád,
Benned bizunk, kérve kérünk, halld meg szívünk óhaját
Óvj meg büntől, légy velünk, így boldog lesz életünk.
Rajtad kívül a szegénynek nincs a földön senkije,
Jaj, pedig a munka terhét oly nehéz viselnie,
Am ha bizva rám tekint eltör minden földi kint,
Ó, felséges példakép, Bárcsak ránk is hatna még,
Te is türtél, fáradostál kis lakodban szentcsalád,
De soha nem zúgolódtál, Volt Istennek gondja rád.

/kézírás után Rezi István füzetéből/

A zamárdi Rezi család feje a környék híres bucsujáró-vezetője volt. Közel ezer oldalnyi bucsus-istóriás, több hiányos füzetekből álló magafüzte, énekes-imédságos könyvből adunk közre néhány a somogyi bucsuk alkalmával használt szövegeket. Később közölni fogom a levelet-mely szokást már előbb említetttem-, melyet egyik "bucsus-testvértől" kapott.

A füzethalmaz több cimoldala azonban épen maradt, melyek közül néhányat felsorolok:

Halotti

É N E K E K

Megyek a sirba, sötét gyászos boltba...

Óh! Jaj félek! Igen rettegek...

Óh, világi gyarluság!....

A mélyságból kiáltottak Uram hozzád...

A kisdedeknél. Elmegyek a sirba...

Budán, 1863.

Nyomatta és kiadta Bagó Márton

Elmegyek a sirba,
Sötét gyászos boltba,
Ott leszen az én nyugtom,
Itélet napiglan.

Nekem a nap és hold
Tovább nem világít,
Mert már az én testem,
Por s hamuvá válik.

Itt minden királyok,
Felségek, császárok
Fájdalmas tetemei
Immáron nyugosznak.

Csillagot nem látok,
Fülekkel nem hallok
Mint rab setétességben,
Immár úgy maradok.

Ide én testemet
Ide szépségemet
E sirba bezárom
Immár mindenemet.

Jó éjszakát tehát
Neked álnok világ,
Bucsut veszek tőled

Csalárd romlandóság.

Te légy kedves ámbár
A kárkinék immár,
Én tőled utolsó
Bucsumat veszem már.

Jézusom, szerelmem,
Kincsem és mindenem,
Lelkemet ajánlom
A te szent kezédbe.

A lélek szól:

Óh, jaj, félek!
Igen rettegek,
Jaj, mit miveljek,
Hová rejtezzek, mit látok?

A halál szól:

Te akitől félsz,
Én halál vagyok,
Ki minden rendet,
Ifjat és vénet, levágok.

Hozzad is ezért,

Jöttem vesztédért,

A zért szót se tégy,
Indulni kész légy velem még.

Lélek:

eled nem megyek,
Mert tőled félek,
Azért utadat,
eltett czélodat
Máshoz Vedd!

Halál:

Nálam kegyelmet,
e keress kedvet,
A zért ne késsél,
Hamar készüljél,
Jőjj,siess!

Lélek:

Bár esztendeig,
Avagy csak félig,
Rajtam könyörülj,
Reám ne készülj
Kardoddal.

Halál:

Sem nap,sem óra,
Sem egy minuta,
Nálam grácia,
Nincsen parola:
Még halsz ma.

Lélek:

De mit vétettem,
Kinek mit tettem
Hogy így lerongálsz?
Semmit sem csinálsz,
Kegyétlen.

Szüleim méhéből,
Hozott büneiből
A szent kereszttség,
Ez a nagy Szentség
Lemosá.

Mért hát nem nézed,
Mért nem tekinted
Szelid szépségem,
És gyengeségem,
Óh,halál!

Halál:

Szépségeddel,
Gyengeségeddél
Én nem gondolok,
Nem irgalmazok,
Csak menj el!

Lélek:

Óh te kegyetlen,
Ha engem nem szánsz,
Atyám szereimét,
Hulló könnyeit,
Bár sajnáld.

Halál:

A tyád szerelmét,
Hulló könnyeit,
Ingyen sem nézem,
Azt fel nem veszem,
Csak menj el!

Lélek:

Testvéreim sirnak,
Látod jajgatnak,
Azért ne készülj,
Kérlek,ne örülj
vesztemen.

Halál:

Sem egy.sem másra,
Nem nézek sirásra,
Reád karomat,
Vetem kardomat,
Csak menj el!

Lélek:

Ifjuságomat,
Virágzásomat
Ugyan tekintsd meg,
Óh,kérlek szánj meg,
Ne ölj meg!

Halál:

Nekem a virág,
Olyan mint füzág,
Előttem szépség,
Nincs semmi mentség,
Csak menj el!

Lélek:

Óh, de mégis szánj,
Velem így ne bánj,
A mit kérsz, adok,
Ha csak adhatok,
Csak ne bánts.

Halál:

Adomány nem kell,
De halnod megkell,
"irály vagy koldus,
Olyan mint a dus,
Csak menj el!

Lélek:

Ha adomány kell,
Vagyonom vedd el, ~~én~~
Óh, de megállj, meg
kevéssé!

Mit kérek,

Kérlek kevésbé,
En rajtam késsél,
Hadd könyörögjek
Hiv Teremtőnek,
Óh, halál.

Halál:

Nem mostk kellene
Jutni eszedbe
A megtérésnek,
És könyörgésnek,
Csak menj el!

"ikor erődben,

Friss egészségben
Voltál éltedbe,
Volt módod benne,
Most menj el!

Lélek:

Óh, hadd készüljek,
"ésez hadd menjek,
Ne siess hamar
Én végórámmal,
Óh, halál.

Halál:

Irgalmat tovább,
Ne várj gácziát,
Halál, poharát,
Mérgezes italát
Rád öntöm.

Lélek:

nincs irgalmad,
Irgalmat ne adj,
Életben se hagyj,
Én már nem bánom
Halálom.

Mert csak testemben,
De nem lelekemben
Sértesz meg engem,
"ert magához vesz
Istenem.

Óh, én Istenem!
vegyed kegyelmedben
Én bűnös lelkem,
Neked szentelem,
Ugy legyen!

Ez a "dramatizált-dialógus" karakterű halotti ének azon ritkaségek közé tartozik, ami a legarchaikusabb stílusjegyeket mutatja. Késő-középkori, barokk karakteréhez nem fér kétség. Hasonló hangvételű Halottas énekek már a 17. században, majd több kiadványt megért, Illyés István-féle 1817/ kiadványban is találhatóak? Somlári és halotti Énekek a magyar-szent-anya egyház vigasztalására....c. "Meg-jobbitott" kiadványban is olvashatók/Budán, Nyomtatott a' Királyi Magyar Universitas Be-tüivel, 1815/, melynek egyes részleteire még kitérünk azon érdekességénél fogva is, hogy sok jól olvasható énekes kótákat is közöl, s nem utolsósorban olyanokat is, melyek a református énekgyakorlatban ma is használatosak; ez a türelmi és vallásmegbecsülési szándék feltétlen megérdemel részletesebb ismertetést, szószerint közlést.

A fent említett füzetecskében harmadikként közözlöm még az alábbi éneket, amelyet halotti-virrasztó énekként több mint 100 éve használt népünk:

Óh ~~v~~ilágigyarlóság,
Hallođmit ~~m~~onđ valóság,
Ember élete rabság,
Halál végső adósság,
Óh mit vélsz, hogy nem félsz,
Számadásod még nem kész.

Rajtam is ez adósság,
Erőtt vett a nagy rabság,
Meggyőzött hatalmasság,
Az örökkévalóság,
Hirtelen-kénytelen,
Fizettem reménytelen.

Adós vagyok csak egynek,
Az én Üdvözítőmnak,
Neki adom szívemet,
Ajándékul lelkemet,
Istenem, s mindenem,
Könyörülj én lelkemen.

Ó, de nagy irgalmasság,
Megfoghatatlan jóság,
Óha nagy az a dósság
Érte borult gyarlóság,
Védelmezz, kegydélmezz,
Kérésemre figyelmezz.

Megvizsgálván éltemet,
Számptalan büneimet,
Sértettem felségedet,
Meggiszegván törvényedet,
Bűnt tettem, vetettem,
Büntetést érdemlettem.

Már lábadozok borulok,
Ezért hálát adok,
Végső áldást óhajtok,
Mett nagy utra indulok,
Óh, atayám, jó dajkám,
Oltalmazó bő-bástyám.

Óh, mennyei jegyesem,
Jézus hiv vőlegényem,
Hozzad siet én lelkem,
Utolsó pihandésem,
Örömmel, jó szívvel,
Vedd Jézusom két kézzel.

Már én édes barátim,
Fogjátok meg tagjaim,
Temessétek tetemim,
Hol nyugosznak nemzetim,
Örömmel, mennyekben,
Nyugodjék kegyelemben.

Mint más énekformáknál, a fenti énekeknél is tapasztalhatjuk azt a régies előadói módot, amikor is a halott elsőszemélyben mondja el bucsuszavait/Ezek az ősi előadói módszerek több százéves/ezer/ multa tekintetük vissza/az ősepikától, a Mária-szímom típusu ének-ima formuláig, melyek részletes kifejtésére a jelen körülmények miatta nem áll módunkban elemzőbb magyarázatot adnunk;/érintőleges vonatkozásait Népi imádságok c. fejezetünkben kissé részletesebben kifejtjük majd/. Az alábbiakban egy már alig ismert és a népi gyakorlatban itt-ott még előforduló félhivatalos imádságot is közlünk, melyek nem mindenhol váltak általánossá és a papi-egyházi gyakorlatban nemigen ismeretesek:

Könyörögjük.

.....Uram, Jézus Krisztus, dicsőságnak kirája! könyörülj minden elköltözött hiv lelkeken, kik a tisztulás helyén még mindig szenvednek, enyhíts kinjaikat, rövidítsed meg amennyire igazságod engedi, szenvedésöket; Szent Mihály arkangyal vezesse be őket az örök villágosságba! melyet hajdan Ábrahámnak és maradékainak ígértél vala... Stb.

Ez az imaformula-természetesen- nem tartozik az un.népi/apokrif/
imádságok körében, s nem ilyen szándékkal közöltük, hiszen valamilyen
klérusi, vagy félnépi származék lehet. Utolsóként közöljük még azt a
kisgyermek halálakor mondott éneket/temetési, virrasztói/, melyben a
kis halott szintén bucsuzik, s Jézus kegyeibe ajánlja magát:

Ének a kisdedeknél

Elmegyek a sirba,
Sötét gyászos boltba,
Ott lesz nyugodalmam
Itélet napiglan.

Már is nyugszik tagom,
Kedves ifjuságom,
És áporban hever,
Minden vidámságom.

Virág csak most voltam,
Már kóróvá váltam,
Szomorú siromba
Íly korán beszáltam.

Jézusom/szerelmem,
Én szívem s mindenem,
A te hiveidnek adj jó véget, Ámen.

Minthogy szövegeink elsősorban szövegfolklorisztikai szempontól ke-
rülnek közlésre, megjegyzéseink/ a lehetőségek szerinti értékelés sze-
rint/ nagyon röviden csupán néhány figyelemkeltő megállapításra szo-
ritkozhatnak. Az olvasó megfigyelhette, hogy mind a klérusi, mind a népi,
kántori szerzeményeknél gyakran találkozunk a többféle típusú szöveg-
formáknál olyan motivumokkal; "költői" fordulatokkal, amelyeket minden
rendű és rangú "szerző" - egymástól átvéve- alkalmazott, az aktualitás-
nak megfelelően az egyes alkalmi szokásoknál használt formáknál,
így találhatók meg a legarchaikusabb énekekből "átmentett" elemekkel,
melyeknek mindig megvolt az alkalmi szövegek környezetében a maguk
tartalmi-formai és érzelmi aktualitása. Ezek a "beépített formulák",
természetesen semmit nem vesztek aktuális értékükből bármely korban
is alkalmazták őket; említsünk néhány ilyen szó-és értelemalkalmazási
elemet motivumot, pl. "gyászos boltba" = temetőgödör, sirhant; "ne várj gráciát" =
hiába vársz a kegyelemre; "vetem kardom" = lekaszál a hajál; "rab setét-
ségben" = a sirhantakarta halotti örök nyugvás; "Nincsen parola" = nincs
bocsánat a kegyetlen halál számára; "Én rajtam késsél" = engedj még bucsu-
szóra kedveseimtől; vagy a Teremtőtől; "...melyet Ábrahának ígértél volt =
gyakorlati hivatkozás az ó-szövetségi Izrael népének tett isteni ígéretre stb.

A ma már kevésbé használt és értett hasonló régiesebb elemek sorát százával lehetne sorolni nemcsak az archaikusabb énekformáknál, de mint látni fogjuk az énekek újabb rétegeinél is, különösen a múlt századtól kezdve napjainkig irt istóriás, népi, félnépi szerzői műveiben, akik egymástól-johán szó híján -egymástól- loptak egész sorokat, strófákat, sőt:nevük alatt más szerzők teljes anyagát is kiadták "jóváhagyott" s az un.gyors-nyomdákhban hamarosan kinyomtatott bucsus ponyvanyomtatványokban, hogy mielőbb aruba bocsájthassák a nép által nagyon várt énekeket és szövegeket. (Erről bővebben szólunk majd a bucsus istóriások füzeteival kapcsolatban, s a népi gyakorlatban honos istóriás füzetek árusítás kapcsán.)

Az egyház által is támogatott egyes füzet-kiadványok során tapasztaltuk, hogy az "egyházi jóváhagyás" megjelölés milyen valós és "álvalós" tényeket takar. Ezeknek a kiadványoknak egy része valóban komoly tartalmu és megérdemelték a klérusi jóváhagyást. El kell azonban mondani a teljesség kedvéért, hogy a "beszámozatlan" kiadások nagy többségére ráhamisították a papi jóváhagyás megjelölést/ amit a felelősebb egyházi hatóságok, személyek alapos áttekintése előzött meg. Ez az eljárás azonban igen gyakran csupán annyit jelentett a-májj később tárgyalandó eseteknél-, hogy ráhamisították az egyházi jóváhagyás megjelölést, jobb esetben a plébánosnak bejelntették a szakrális anyag tartalmát, aki alapos átnézés nélkül "jóváhagyta" a gyorsan nyomdába adandó vallásos-bucsus kis füzetecske minél előbbi megjelenését.- A jóváhagyott kiadványok között azonban találunk felelős tudatossággal kiadott, papi áttekintés után megjelent kiadványokat is, min pl. azb Ájtatos imádság és "itánia a Szent Mihály főangyalhoz, amelyek részben liturgiai alapon készült alkalmi ájtatosságokra készültek, gyakran az un.Szentcsalád-járáshoz; az "asszonyok, rózsafüzértársulatok" által /pap nélküli/ gyakorolt házi, vagy kápolnai gyülekezeti formáknál/melyre több gyűjtési anyagunk is bizonyítékul szolgál. Ezek a kiadványok-mint már jeleztem-papi jóváhagyással történtek, s népi vallásosság önkéntesen vállalt ájtatosságát szolgálták. A hasonló füzeteket rendszerint sorozat-számmal is ellátták/jelen esetben 121/. E kiadványok legtöbbszörre az újabb kori kiadásokra jellemző, s a szerzőség legtöbb esetben, -illetve az összeállítás-nem mindig állapítható meg, ami azt is bizonyítja, hogy az egyházi liturgikus hagyományt követtek, s nyilvánvalóan a "papi segítség" feltüntetése elmaradt; A szövegformák egyes változatoknál a liturgikus szövegek alig térnek el a hivatalos litániai szövegektől, vagy legalább is annyi módosítás történt rajtuk, amelyek a helyi és körülményi aktualitás azt megkövetelte. A litánia-szövegek resp. sorikus jellege mellett igen gyakran találunk "ajánlott", vagy szerzett "nem apokrif" imádságokat is, pl. Könyörgünk, Az egyház könyörgése; Imádság Szt. Mihály főangyalhoz stb.

Minthogy több száz ilyen van birtokunkban, jelen helyen nem közöljük ezeket, csupán a Függelékben mellékelünk majd néhányat.
/e jelzett című füzetet Pestben/1886/ Bucsecszky Atajos nyomdájában adták ki/.

Ugyanssak Budán adatott ki 1867-ben a Négy új ének Istenes énekek c. Jertek Máriának tisztelői..Üdvözlégy Mária, ki eljegyeztetett..Óh keseregő szűz Mária elbágyadott..A fényes nap tőlünk eltávozott...kezdetű énekek közlésével, melyek alkalomadtán alkalmi és búcsus énekgyanánt is szerepelelt/hely hiányában nem tudjuk közölni a hosszú énekeket. -Hasonlóan a múlt századi füzetekben leltük meg az alábbi énekfüzeteket:

A szeplőtelen fogantatott Bold.Szűz Máriának tizenkét csillagu koszoruja és két szent ének ugyanazon Szűzanyáról c. füzetet, egy 1862-beni hiányos füzetben találtuk meg Bagó Márton nyomtatásában, mely első két adata egyházi fogantatásu imaszerű történetet mond el/IX. Piusra utalva stb., majd egy társulati énekkel fejeződik be: Máriát tisztelők, kik hozzánk jöttetek...kezdettel, melynek variánsai Somogyban elég gyakoriak, s/másutt szebb változatait közölni fogom.

Gyakori témaként találtunk számtalan olyan valós történetet-melynek közléséfe jelen kereteink között nincs lehetőségünk, amelyek példaadás-hitápolás szempontjából érdemesek voltak a megjelentetésre, pl. A batyki leány csodatörténete, belefoglalva a Názárezi imádgá és az angyali üdvözlés, melyet imádkozni és énekelni szokott; írta Bors István Batykon Szala m./Szt.Domonkos III.rend /35-sz/; kiadatott és egyedül kapható Sógori György könyvnyomdásznál Keszthelyen. A klérus-hatásu szándék és befolyásoltság kérdése nem vitás jelen esetünkben.-Ugyanssak egyházi vonatkozások figyelhetők meg a Mária az én reményem c.kiadványhál több búcsus-éneket tartalmazó "papi lektorált" kiadvány 1928-ból/kapható Németh Menyhértnél, Izsa, "omárom m./Érdemes lenne néhány éneket közölni a Kapuvári Giczy György által szerkesztett Igen szép új énekek c.III.kiadványból/250.sz/, mely az alábbi kezdetű szövegeket tartalmazza: Máriát szeretni minden szándékom...Hálát mondok néked szép szűz Mária...Jertek hitek keresztények. Született szép szűz Mária 27

Társulat fölötti ének.

Dallama: Feltették a szűz koszorút a menyasszonynak.

Öltözzetek gyászruhába gyöngé kis szüzek,
Mert a halál leszakasztott egyt közülünk,
Imádkozzatok érette, koszoru lesz belőle,
Fohászokból lesz a bimbó és a levele.

Isten veletek pajtásim, magyek örömben,
A mennyei gyöngy városban, Mária keblében,
Örvendek a szűzekkel, vigadok a szentekkel,
Esedezek érettetek Jézusnál mennyben.

Szépen kérlek benneteket társbeli tagok,
Olvasón készült koszorút nekem fonjatok,
Az angyalok felviszik, Jézus elébe teszik,
A mennyország királynéját azzal diszítik.

Isten veletek társulatbeli leányok,
Ha vétettem ellenetek, megbocsássatok,
Köszönöm szivességtek, mellettem udvarlástok,
Kivánok én is nektek bünbocsánatot.

Isten már hozzátok Mária tisztelők,
A szüz Máriának élő rózsái,
Készüljetek utánnam ama boldog városba,
A hová mindnyájan be vagyunk írva.
Paradicsom ékes kertben virágot szedek,
A mennyei nagy mezőben koszorut kötök,
A szüzek seregébe az angyali karokkal,
Imádkozok érettetek Jézusnál mennyben.

Készítsátek gyászkoporsóm jó rokonaim,
Adjátok a hideg földnek fásult tetemim,
Ott leszek csöndességben a szomorú gyászkerthben,
Egykor majd fölataláltok Józsefát völgyében.

Oh szerelmes égi anyám, szép szüz Mária,
Te vagy minden megholtaknak közbenjárója,
Esdezzél érettem szent fiadnál mennyekben,
Hogy a drága szent keresztje lesz segítségemre

Dicséret, dicsőség legyen Atya, Fiúnak,
Szentlélekkel egyetemben minden háromnak,
Olvasónk királynénknak, szentséges szüz anyánknak,
Adja Isten szinről-szinre veletek lakjak, Amen.

Harmadik

legújabb halottas ének
Dala: Én is vőlegény vagyok

Megkondult a bus harang
Mert egy virág elhervadt
Leszakasztá a halál
Koporsóba zárattál.

Oh te kegyetlen halál
Mely irgalmatlan valál
Nem enged egy minutát
Ha felvonja sarlóját.

Mert már ifju koromba
Jutok gyászkoporsómba
Bucsut veszek atyámtól
És kedves jó dajkántól

N.N. édesatyám
 Ki gondot viseltél rám
 Köszönöm hűségedet
 Atyai szerelmedet.

N.N. édes dajkám
 A ki emlőddel tápláltál
 Halálom e dajkaságod
 Utánam fáradságod.

N.N. nagyatyám
 És jó nagyanyám
 Csókolom kezeteket
 Kivánom soká éljete.

Keresztatyám, keresztanyám
 Kik utánam fáradozván
 Köszönöm hűségedet
 Isten áldjon titeket.

Már elmegyek tőletek
 Értem ne könyezetek
 Sőt inkább örvendjete
 Mert örök életre megyek.

Kedves jó testvéreim
 Atyám anyámról véreim
 Tőletek már megválólok
 Ezek Isten hozzátok.

Már szerelmes Jézusom
 Légyen én kegyes Krisztusom
 Nyujtsd hozzám jobb kezedet
 Vedd hozzád én lelkemet.

AMEN.

Szerző Kopcsó István

/Az utánnyomás tilos/

- 1. En is vőlegény vagyok,
Már indulni akarok,
Most jöjjön a násznépe
Szomorú menyekzőre.
- 2. En is szép rózsza voltam,
Még én életben voltam,
De már most elhervadtam,
Gyászkoporsómba zártak.
- 3. A szüleim kertjébe,
Rózsza voltam életembe,
De már többet nem nyílok,
Mert a halál leszakasztott.
- 4. Szép fiatal koromba,
Akattam hálójába,
Nem hágy tovább itt élni,
Már nékem el kell menni.
- 5. De én ezt nem bánom,
E világot itt hagyom,
Mert a Jézus engemet
Mennyországba bevezet.
- 6. Szép virágszál koromba,
Beszállok gyászsiromba,
Szülőim örvendjetei,
Mennybe vőlegény leszek.
- 7. Ezt Jézus úgy akarta,
Hogy ma lelke szólitja
Magához a mennyekbe,
Angyalok seregébe.
- 8. Éges atyám szerettél,
Értem ne keseregjél,
Bús szívvel ma ne legyél,
Hanem inkább örvendjél.
- 9. Jézus színe elébe
Vőlegényed ma megyen,
Az angyalok beviszik,
Mennyei karba teszik.
- 10. Most szüleim tőletek
Már én végbucsut veszek
Nem kell már nevelésetek,
Köszönöm szívességetek.
- 11. Engem ne sirassatok,
Mert jó helyre adtatok,
Mert ott is a tietek
Jézusnál is az leszek.
- 12. De még egy a kérésem,
Akik visznek, azt kérem
Testemet felvegyétek,
Gyász siromig vigyétek.
- 13. Ott a földbe tegyétek,
Ítéletig ott leszek,
A lelke a Jézussal
Vigad már angyalokkal.
- 14. Ott a szent angyalokkal,
A mennyei karokkal
Én is eztet kiáltom
Jézusomat ha látom:

52.

Halottakról

(A)

Jertek egyász kertbe buzgó keresztények
A sok sírhalmokat kérlek szemleljétek.
Kedves rokonaink pihenek itt sorba
Por hamuvá lészen földbe az ő testöket
A tiszt helyen szenved szégény lelkök.
Jaj ott már magukon ők nem segíthetnek,
Mink segítsük őket azért könyörögnek,
Oh jaj ha látnátok, hogy menyit szenvednek
Ejel nappal a nagy lángokban gyötrődnek
Erre a kő sziveknek is megkel lágyulni
Elne felelkezzünk értük imádkozni
Jőj ide bus özvegy ha itt pihen párod
Csókold meg fely fáját hogyha megtalálod
Imádkozál érte kérjed az ég urát
Adja meg lelkének a várt szabadulást
Jőj ide bus árva, ha itvan jó anyád,
Ki régen nem hallád édesgettő szavát,
Burulj fejfájára az édes anyának
Ajáld oltalmadba a szüz Máriának
Jertek hát minnyájan könyező szemekkel,
Kérjük az új Jézust allázatos szivvel,
Drága piros vére enyhítse meg őket.
Adja meg ő nekik várt üdvösségüket ámen.

1. Öltözetek gyász ruhában

Szent-~~csobeli~~ek! Mert egy rozsát leszakított

A halál közületek. Imádkozunk érte

Hogy Jézus nevébe nyugodjék békeségbe

2. Rozsa koszorunk egy ága, Halvak fekszik

ellőttünk. A békeségnek álmába

Már elköltözött, tőlünk. Imádkozunk érte stb.

3. Mit élő vol evilágben Egy szív s lélek volt velle

Mert a drága rozsafüzér összeolvasztott vérünk

Imádkozunk érte stb.

Örvendetes és bánatos Dicsőséges titokba
Velünk vot minden ájtatos szent bucsujáró-
ban. Imádtkozunk érte, stb.

5. Istentől megdicsőített és kiválasztott Szentek
Az Isten szent színe előtt Érte esedeztetek, Imádt. stb.

6. Angyalok kilé^{cs} karjai Egekből leszálljatok
E meghitt társunknak lelkétÉgbe sorozatok Im. stb.

7. Szent Domokos^s édes atyánk, Kérünk szoljál
Hejete. A megfeszített Jézusnál Esedezél érte.
Hogy páros szent vére Drága szenvedése
Legyen üdvössége. Imádtkozunk érte stb.

8. Fogjátok fel tagjaimat, szent olvasóbliek.
Az elkészített siromhoz Vigyétek tetteimet
Lelkem dicsőségbe Szentek seregébe
Mehessek dicsőségbe Imádtkozunk érte stb.

Buzgóság gyöngyvirága vagyis ének-koszoru a boldogságos szűz Máriáról.
Összeírta: Varga Lajos, Jász-Árokszálláson.
Budapesten nyomtatott Bagó Márton és fiánál.

Halotti ének leányok fölött.

Nóta: Készül a mennyország gyászmenyegzőre.

1. Megjelent a násznép a menyegzőre
Hívják a menyasszonyt az esküvőre
Gyere szép menyasszony menyegzőre
Készen vár a szűzek vőlegénye.
2. Várjatok egy kissé végtisztelőim
Hadd tegyék fejemre szűz koszorúim
Mert koszoru nélkül én jegyesem
Nem ismer el a szép vőlegényem.
3. Mert az én jegyesen az Isten fia
A szűz Máriának ékes virága
A menyegzőm lézen mennyországban
Örökké tartandó boldogságban.
4. Ne siránkozzatok kedves szülőim
Kedves rokonaim kedves testvérim
Mert engem a szűzek vőlegénye
Szólított meg a szép menyegzőre.
5. Oh mily boldog nekem a végső óra
Melybe megszólított az Isten fia
Jöjj a menyegzőre szép menyasszony
Mindörökké velem vigadozol.
6. Oh szép vőlegényem sietek hozzád
De én bűnös vagyok csak meg ne utálj
Mevetem éretted szülőimet
Elhagyom teérte testvérimet.
7. Végre édes atyám kedves jó anyám
Ne siránkozz értem szomorú dajkám
Kérem reátok Isten áldását
Adja meg mennyei boldogságát.
8. A kik itten vagytok e gyászmenyegzőn
Szálljon rátok áldás a jó Istentől
Könyörgök értetek ur Istennél
Az én mennyei vőlegényemnél
Hogy vegye lelkünket mennyországba
Állítson a szent atya jobbjára.

Amen.

Zamárdiban és környékén messze-híres búcsúénekes volt Rezi Lajos, akinek megszámlálhatatlan füzeteinek nagy részét sikerült áttekin-
tenem. Mint legtöbb esetben, itt is sok füzet volt egybefűzve, sok
viszont hiányos nyomtatvány, egyéb pedig csak egy-egy lapból állt.

Elsőben is közlöm ezt ~~a márkáshoz tartozó szokást~~ szokást, hogy a búcsú-
testvérek egymással leveleztek, és egymásnak megküldték a legújabb
énekeket, imákat, vagy éppen olyanokat, amelyet az illető még nem
ismert. Ime az ezzel kapcsolatos egyik levél Zalahalápról:

Tisztelt Lejos Bácsi

Végre már eljutok hogy ígéretemnek eleget tegyek meg tudtam szerezni
kedves kis énekeket még más 3 éneket küldök ha pedig már ismeri őket
akkor sem hiba ha pedig nem ismerte tanulja be a szöveget ha a jó
Isten úgy akarja még az életben Sümegen találkozhatunk és ott a
Dallamot megtanítom a jó Istentől kívánok sok erőt a nehézségek el
viselésére kitartást a buzgó imában Jézus szent szive vezérelje
minden nehéz küzdelemben Üdvözlöm az ismeretlen kedves családját min-
den jó lelkű hívőt soha ne soha neesünk kétségbe van egy igaz Isten
aki a bene bizo lelkeket el nem hagyja

Szívélyes üdvözlettel

Albert Istvánné

Sáska u p Zalahaláp

Veszpr m

1960 VIho 6

a hibákért elnézést kérek

nehezen látok már írni

ha megkapta irjon

-

A szent kereszthez.

Dala: Bünös lélek ide siess

Szent keresztfa hajtsd le kérlek a te véres ágadat,
Mert magas vagy, föl nem érjük szedni vérharmatodat,
Aki rajtad hervad és csügg, hadd öleljük mert értünk függ,
Életet hoz nekünk halva, minket ébreszt elalva.

Óh, te gazdag, oh te véres, od dicső fa és nemes,
Gyöngy a bimbód, ágad ékes, de gyümölcsöd is ~~nyomor~~jeles,
Oh melyédeset hordoztál, Minden édest veled hordtál,
Függött rajtad a föld ura, Vagy a lélek oltára.

Szent keresztfa tengerünknek veszedelmes habjain
Légy vezérünk életünkbe viharos hullámain,
Légy vitorlánk, légy vezérünk, míg a partra föl nem értünk,
Légy te csillag, légy árbóc, Oh hatalmas keresztfa.

Mondjunk hát a szent keresztnek mindnyájan magasztalást,
Az atyának és fiunak áldást és hálaadást,
Vigasztalás Szentléleknek Háromban az egy Istennek,
A szent és szűz Máriának, a Jézus szent anyjának.

Szentcsaládjáráskor.

Jézus Mária szent József, Kedves drága szentcsalád,
benned bizunk, kérve kérünk, halld meg szívünk óhaját,
Óvj meg büntől, légy velünk, Igy boldog lesz életünk.

Rajtad kívül a szegénynek nincs a földön senkije,
Jaj, pedig a munka terhát oly nehéz viselnie,
Ám ha bizva rám tekint, eltör minden földi kint,
Óh ,felséges példakép, Bár csak ránk is hatna még,
Te is türtél, fáradoztál kis lakodban szentcsalád,
De soha nem zugolódtál, Volt Istennek gond a rád.

/kézirás után Rezi István füzetéből/

Szerencsére az egyik füzet néhány épen maradt lapján értékes
szövegeket találtunk, melyek közül különösen a második ritka pél-
dány.

Halotti ÉNEKEK.

Megyek a sirba, sötét gyászos boltba...

Óh! jaj, félek! Igen rettegek....

Óh, világi gyarlóság.....

A mélységből kiáltottak Uram hozzád...

A kisdédeknél. Elmegyek a sirba....

BUDÁN, 1863.

Nyomatta és kiadta Bagó Márton.

Elmegyek a sirba,
Sötét gyászos boltba,
Ott leszen az én nyugtom,
Itélet napiglan.

Nekem a nap és hold
Tovább nem világít,
Mert már az én testem
Por s hamuvá válik.

Itt minden királyok,
Felségek, császárok
Fájdalmas tetemei
Immáron nyugszanak.

Csillagot nem látok,
Fülekkel nem hallok,
Mint rab, setéttségben
Immár ugy maradaok.

Ide én testemet,
Ide szépségemet
E sirba bezárom,
Immár mindenemet.

Jó éjszakát tehát
Neked álnok világ,
Bucsut veszek tőled
Csalárd romlandóság.

Te légy kedves ámbár,
Akárkinek immár,
Én tőled utolsó
Bucsumat veszem már.

Jézusom, szerelmem,
Kincsem és mindenem,
Lelkemet ajánlom
A te szent kezedbe.

-

A lélek szól:
Óh, jaj, félek!
Igen rettegek,
Jaj, mit miveljek,
Hová rejtezzek,
Mit látok?

A halál szól:
Te akitől félsz,
Én halál vagyok,
Ki minden rendet
Ifjat és vének,
Levágok.
Hozzád is azért
Jöttem vesztedért,
Azért szót se tégy,
Indulni kész légy,
velem mégy!

Lélek:

Veled nem megyek,
Mert tőled félek,
Azért utadat,
Feltett czéłodat
Máshoz vedd!

Halál:

Nálam kegyelmet,
Ne keress kedvet,
A zért ne késsél,
Hamar készüljél,
Jójj,siess!

Lélek:

Bár esztendeig,
Avagy csak félig,
Rajtam könyörülj,
Reám ne készülj
Kard oddal.

Halál:

Sem nap,sem óra,
Sem egy minuta,
Nálam grácia,
Nincsen parola:
Meghalsz ma.

Lélek:

De mit vétettem,
Kinek mit tettem,
Hogy így lerongálsz,
Semmit sem csinálsz,
Kegyetlen.
Szüleim méhéből,
Hozott bűneiből
A szent keresztség,

Ez a nagy szentség
Lemosá.

Mért hát nem nézed,
Mért nem tekinted
Szelid szépségem,
És gyengeségem,
Óh,halál!

Halál:

Szépségeddel,
Gyengeségeddel
Én nem gondolok,
Nem irgalmazok,
Csak menj el!

Lélek:

Óh,te kegyetlen,
Ha wngem nem szánsz,
Atyám szerelmét,
Hulló könnyeit,
Bár sajnáld.

Halál:

Atyád szerelmét,
Hulló könnyeit
Ingyen sem nézem,
Azt fel nem veszem,
Csak menj el!

Lélek:

Testvéreim sirnak,
Látod jajgatnak,
Azért ne készülj,
Kérlek,ne örülj,
Vesztemen.

Halál:

Sem egy, sem másra,
Nem nézek sirásra,
Reád karomat,
Vetem kaddomat,
Csak menj el!

Lélek:

Ifjuságomat,
Virágzásomat
Ugyan tekintsd meg,
Óh, kérlek, szánj meg,
Ne ölj meg!

Halál:

Nekem a virág,
Olyan mint füzág,
Előttem szépség.
Nincs semmi menség,
Csak menj el!

Lélek:

Óh, de mégis szánj,
Velem így ne bánj,
A mit kérsz, adok,
Ha csak adhatok,
Csak ne bánts.

Halál:

Adomány nem kell,
De halnod megkell,
Király vagy koldus,
Olyan mint a dus,
Csak menj el!

Lélek:

Ha adomány kell,

Vagyonom vedd el,
Óh, de megállj, meg,
Kevéssé!

Mit kérek,
Kérlek kevésbé,
Én rajtam késsél,
"add köynörögjek,
Hiv Teremtőmnek,
Óh, halál.

Halál:

Nem most kellene
Jutni eszedbe
A megtérésnek,
És könyörgésnek,
Csak menj el!
Mikor erődben,
Friss egészségben
Voltál életbe,
Volt módod benne,
Most menj el!

Lélek:

Óh, hadd készüljek,
Készen hadd menjek,
Ne siess hamar
Én végórámmal,
Óh, halál.

Halál:

Irgalmat tovább,
Ne várj gráciát,
Halál poharát,
Mérges italát,
Rád öntöm.

Lélek:

Nincs irgalmad,
Irgalmat ne adj,
Életben se hagyj,
Én már nem bánom
Halálom.

Mert csak testemben,
De nem lelkemben
Sértesz meg engem,
Mert magához vessz
Istenem.

Óh, én Istenem!
Vegyed kegyelmedben
Én bűnös lelkem,
Neked szentelem,
Ugy légyen!

- -

Ez a szokatlannak, különösnek tűnő dramatizált dialógus egyik legértékesebb darabja nemcsak e töredék-lapoknak, de egész halotti énekeinknek is: műfajának legarchaikusabb jegyeit mutatják. Analóg példát egyéb műfajokból már ismerjük, de a halotti énekek között igen ritka jelenség a hasonló dialogizált allegóriaszerű megszemélyesítés. Késő-középkori, s barokk karakteréhez nem fér kétség. ⁰⁰/L. soproni szöveg! /Szentotai-Dobszay-Kajczky, 1. 126 p., dal. 2/100/c.

A füzet harmadik éneke sem kevésbé értéktelen, hiszen a környéken több, mint száz éve használták halotti-virrasztó énekként.

Óh, világi gyarlóság,
Hallod, mint mond valóság,
Ember élete rabság,
Halál végső adósság,
Óh mit vélsz, hogy nem félsz,
Számadásod még nem kész.

Rajtam is ez adósság,
Erőtt vett a nagy rabság,
Meggyőzött hatalmasság,
Az örökkévalóság, Hirtelen-kénytelen,
Fizettem reménytelen.

Adós vagyok csak egynek,
Az én Üdvözítőmnek
Neki adom szívemet,
Ajándékol lelkemet,
Istenem s mindenem,
Könyörülj én lelkemen.

Ó, de nagy irgalmasság,
Mégfoghatatlan jószág,
Noha nagy az adósság,
Érte borult gyarlóság,
Védelmezz, kegyelmezz,
Kérésemre figyelmezz.

Megvizsgálván éltemet,
Szántalan büneimet,
Sértettem felségedet,
Megszegvén törvényedet,
Bűnt tettem, vetettem,
Büntetést érdemlettem.

Már lábadozok borulok,
Ezért hálákat adok,
Végső áldást óhajtok,
Mert nagy utra indulok,
Óh, atyám, jó dajkám,
Oltalmazó bős-bástyám.

Óh, mennyei jegyesem,
Jézus hív vőlegényem,
Hozzád siet én lelkem,
Utolsó pihenésem
Örömmel, jó szívvél
Vedd Jézusom két kézzel.

Már én édes barátim,
Fogjátok meg tagjaim,
Temessétek tetemim,
Hol nyugosznak nemzetim,
Örömmel, mennyekben,
Nugodják kegyelemben.

Fenti énekeink értékét, az említetteken kívül, az is emeli, hogy megfigyelhetők rajtuk az alsőszemélyben történő előadásmód. Ezek az ősi előadói stílusjegyek természetesen egyéb műfajainkban is megtalálhatók, melyek több száz/néha ezer/ éves múltra vezethetők vissza/pl. hős-epika, Mária-siralmak ének-ima formulái stb./Ezek részletes magyarázatára itt nincs több lehetőségünk; Népi imádságok c. fejezetünkben bővebb elemzést adunk.

A füzetben egy kevésbé ^{ismert} ismeretes részletet is találtunk, mely nem tartozik az un. apokrif imák csoportjába, de régóta használatos. Feltehetően félnépi, klérusi szerző írhatta.

Könyörögjünk..... Uram! Jézus Krisztus, dicsőségnek királya! könyörülj minden elköltözött hív lelkeken, kik a tisztulás helyén még mindig szenvednek, enyhíts kínjaikat, rövidítsd amennyire igazságod engedi Szent Mihály arkangyal vezesse be őket az örök világosságba! melyet hajdan Ábrahámnak és maradékainak ígértél vala.....

Utolsóként közöljük a kisgyermek halálakor mondott/temetési, virrasztó/éneket, mely több kiadványban is megjelent, s amely szintén elsőszenyű búcsúzás.

Ének a kisdedeknél.

Elmegyek a sirba,
Sötét gyászos boltba,
Ott lesz nyugodalmam
Itélet napiglan.

Már is nyugszik tagom,
Kedves ifjuságom,
És a porban hever
Minden vidámságom.

Virág csak most voltam,
Már kóróvá ~~vá~~ltam,
Szomorú síromba
Ily korán beszálltam.

Jézusom, szerelmem,
Én szívem, s mindenem,
A te hivednek
Adj jó véget, Ámen.

Mind a klérusi, kántori, mind a népi énekszerzők szövegeiben megtalálhatók egyrészt az egymástól átvett formulák, mint pedig a régi, archaikus énekek "átmentett-beépített" elemei; ezeket a szerzők az alkalom tartalmi, érzelmi aktualitásnak megfelelően használták fel. Az átvétel, beépítés a későbbi formáknál, s így a legújabbaknál is megfigyelhető. A régies kifejezések, szavak, sorok csak emeltek, segítettek az egyébként gyengébb értékű szövegek értékét: "gyászos boltba" = temetőgödörbe, sirbantba; "ne várj gráciát" = hiába vársz a kegyelemre; "vetem kardomra" = lekaszálja a halál; "rab sötétségben"

a sirhant takarta halott örök nyugvása;"nincsen parola"=nincs bocsánat a kegyetlen halál részéről;"Én rajtam késsél"=engedj még búcsúszóra kedveseintől; vagy a Teremtőtől;"...melyet Ábrahámnak ígértél volt"=Gyakori hivatkozás a ószövetségi,Izráel népénke tett isteni ígéretre... stb .A hasonló kifejezések-mint láttuk- a régi énekeknél természetesek és gyakoriak,azonban találkozunk velük a későbbi istóriás-szerzők un.gyors-nyomdák kiadványaiban is,mint hasznosan alkalmazott elemeknél.-Ezeknek a ponyvanyomtatványoknak egy része valóban megérdemli a tényleges egyházi jóváhagyást;legtöbb esetben azonban csak önszántukból rányomatták a füzetekre,hogy nagyobb hangsúlyt kapjon füzetük értéke.Természetesen gyakori volt, amikor val-ban bemutatták a plébánosnak kiadandó füzeteiket;ezek rendszerint egybeestek a hivatalos egyházi álláspont szempontjaival. Jól felhasználhatókvoltak az alkalmi,magán ájtatosságok szempontjából,mint pl.Ájtatos imádság és Litánia a Szent Mihály főangyalhoz;a Szentcsaládjáráshoz való énekek és imák;a rózsafüzéstársulatok számára ajánlott füzetek,amelyek alkalmi jellegének megfelelően jól beváltak a hívők számára,bár ezek közé gyakran beépítették a maguk által szerkesztett népies szövegeket is/a megfelelő egyházi dallamra/. E füzetecskék gyakran számmalelégőttak voltak,s valamelyik hivatalosan ellenőrzött egyházi nyomda/RT./ által nyomattak ki.Néhol azonban a szerzőség nem állapítható meg,ami a már említett körülményekre utal. A hivatalos litánia-szövegek mellett néha megjelennek a népies formák,amelyek keveredtek a hivatalos responsorikus stílusformákkal.Ezek közül a Függelékben adunk közre néhányat/annál is inkább,mert sok száz ilyen kiadvány van birtokunkban,amelyek hasonlókat tartalmaznak és nem férnek bele főszövegeink közé-legtöbbjük 1880-as években készült Bucszánszky Alajos nyomdájában/.

Budán adatott ki pl. a Négy uj istenes énekek c.füzet 1867-ben az alábbi énekekkel:Jertek Máriának tisztelői...Ürdvözlégý Mária,ki eljegyeztetett...Óh,kesergő szüz Mária elbágyadott...A fényes nap tőünk eltávozott...stb.kezdetű énekekkel.Ezek alkalmi és búcsúénekeként is

Ugyancsak amúlt századi ponyván találtuk meg az alábbiakat: A szeplőtelen fogantatott Bold. Szűz Máriának tizenkét csillagú koszorúja és két szant énekek ugyanazon Szűzanyáról, 1862, Bagó Márton nyomtatásában. /Első két adata egyházi fogantatású/ imaszrű/ történetet mond el, IX. Piusra utalva; majd a társulati énekkel fejeződik be: Máriát tisztelők, kik hozzánk jöttetek ... /sok számú variánsa került elő Somogyban, más-hol szebb változatai kerültek elő/. A hitéletek ápolására, a moralitás szempontjából jelentősnek mondhatók azok olyan kiadások, mint pl. a Bors István által írt A batyki leány csodatörténete, -belefoglalva a Názáreti imádság és az angyali üdvözlés, -melyet énekelni és imádkozni is szoktak/ Kapható Sógori György könyvnyomdájánál, Keszthelyen/ -35.sz./.

Az újabb kiadványok közül: Mária az én reményem c., 1928-ból/ kapható Németh Menyhért-nél, Izya, Komárom m. b. A kapuvári Götzy György által szerkesztett Igen szép új énekek c. III. kiadás, -250.sz. az alábbiakat tartalmazza: Mériát szeretni minden szándékom... Hálát mondok néked szép szűz Mária... Jertek hitek keresztények, Született szép szűz Mária... stb. énekek hosszú versek közléséből tekintsen el az olvasó/ Néhány előbbi kiadásból majd közölni fogunk néhányat/.

A Rezi-féle füzet-tömegből kiregádunk néhány temetési, halotti éneket.

Társulat fölötti ének.

Dallama: "eltették a szűz koszorút a menyasszonynak..."

Öltözzetek gyászruhába gyöngye kis szűzek,
Mert a halál leszakasztott egyet közülünk,
Imádkozzatok érte, koszorú lesz melőle,
Fohászokból lesz a bimbó és a levele.

Isten veletek pajtásim, megyek örömben,
A mennyei gyöngyvárosban, Mária keblében
Örvendek a szűzekkel, vigadok a szentekkel,
Esedezek érettetek Jézusnál mennyben,

Szépen kérlek benneteket társbeli tagok,
Olvason készült koszorut nekem fonjatok,
Az angyalok felviszik, Jézus elébe teszik,
A mennemország királynéját azzal diszítik.

Isten veletek társulatbeli leányok,
Ha vétettem ellenetek, megbocsássátok,
Köszönöm szívességtek, mellettem udvarlástok, ~~Ki~~
Kivánok én is nektek bűnbocsánatot.

.....

Készítsétek gyászkoporsóm jó rokonaim,
Adjátok a hideg földnek fásult tetemim,
Ott leszek csöndességben a szomorú gyászkertben,
Egykor majd föltaláltok Józsefát völgyében.

.....

Dicséret, dicsőség legyen Atya, Fiunak,
Szentlélekkel egyetemben minden háromnak,
Olvasónk királynénknak, szentséges szüzanyánknak,
Adja Isten, szinről-szinre veletek lakjak; Amen.

Harmadik.

Legujabb háttas ének.
Dala: Én is vőlegény vagyok...

Megkondult a bus harang,
Mert a virág elhehvadt,
Leszakasztá a halál,
Koporsóba zárattál.

Oh te kegyetlen halál,
Mely irgálmatlan valál,
Nem enged egy minutát,
Ha felvonja sarlóját.

Mert pró
xxxxxxx

Mert már ifju koromba
Jutok gyászkoporsóba,
Bucsut veszek anyámtól
És kedves jó dajkámtól.
N.N. édesanyám,
Ki gondot viseltél rám,
Köszönöm hűségedet,
Atyai szereteted.
N.N. édes dajkám,
A ki emlőddel tápláltál,
Halálom e dajkaságod
Utánam fáradságod.

N.N.nagyatyám,
És jó nagyanyám,
Csókolom kezeteket,
Kivánom,soká éljeteK.

Keresztatyám,keresztanyám,
Kik utánam fáradozván,
Köszönöm hűségedet,
Isten áldjon titeket.

Már elmegyek tőletek,
Értem ne könnyezetek,
Sőt inkább örvendezetek,
Mert örökéletre megyek.

Kedves jó testvéreim,
Atyám,anyámról véreim,
Tőletek már megválok,
Ezzel Isten hozzátok.

Már szerelmes Jézusom,
Légyen én kegyes Krisztusom,
Nyujtsd hozzám jobb kezedet,
Védd hozzád én lelkemet.Amen.

Szerző KAPCSÓ ISTVÁN.

/Az utánnyomás tilos/

A füzetekben talált Én is vőlegényvagyok közismert sok strófás temetési ének kottás változatát máshol találhatja az érdeklődő.

ⁿⁱalottakért c. imaszerű összeállítás sem tartozik a legszebb változatok közé,melynek "egybeírásából" nem sok állapítható meg,csupán a tartalomból lehet következtetni a könyörgés céljait illetően.

Jertek e gyászkerthbe buzgó keresztények,
A sok sírhalmokat kérlek szemléljétek,
Kedves rokonsink pihennek itt sorba,
Por hamuvá leszzen földbe az ő testöket,
A tisztá helyen szenved szegény lelkök.
Jaj,ott már magukon öK nem segíthetnek,
Mink segítsük öket,azért könyörögnek,
Oh jaj ha látnátok,hogy menyit szenvednek
Éjen nappal a nagy lángokban gyötrődnek,
Erre a kő sziveknek is meg kell lágyulni,
Elne felejkezzünk értük imádkozni.
Jőj ide bus özvegy ha itt pihen párod,
Csókolá meg fely fáját hogyha megtalálod.

..... stb.

Rezi bácsi nem volt énekszerző, sem füzetszerkesztő, viszont mindig kereste a legjobb, legszebb énekkiadványokat. Így került repertoárjába az előbb említett virrasztó-halottas-játék-ének és még sok egyéb. Az Őrszágos hirü énekirótól, a jászárokszállási Varga Lászlótól is több éneke van meg: pl. Halotti ének leányok fölött/amely egyébként a Készül a mennyország gyászmenyegzőre kezdetű ének mintájára készült és arra is éneklik/ az alábbi kezdő strófával:

Megjelent a násznép a menyegzőre,
Hívják a menyasszonyt az esküvőre,
Gyere szép menyasszony menyegzőre,
Készen vár a szüzek vőlegénye....stb. 8 versszakkal.

-

Én is vőlegény vagyok,
Már indulni akarok,,
Most jőjjön a násznépem
Szomorú menyegzőre....stb., valamint a Föltették a szüzkoszorút a menyasszonynak kezdetű halotti énekeket a hódosháti Horváth Györgyné dallamával együtt közöljük. Ugyancsak a Halotti, virrasztó énekek c. fjezetünkben közöljük a Rezi-féle gyűjtemény többi darabjait is; annál is inkább, mert ezek egy része másoktól és más szerzők kiadásában is megjelentek.